

On. Palatul Cultural Arad

Ecoul

50 bani Posta

Director: CONST. I. ȘTEFĂNESCU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Strada Vasile Goldiș No. 5.

Telefon 1678

ARAD

ABONAMENTE

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni. Pentru bănci, cafenele, industrii toate instituțiile particulare și administrațiile publice lei 1500 anual.

Dela o zi — la alta

Advocații români creștini din Arad și succesul colegilor din Baroul de Ilfov

Locvent schimb de telegrame între maestrul Istrate Micescu și d. dr. Aron Petruțiu

ARAD, 18. — Profund mișcați și plăcutul succes al confrăților creștini, repurtat cu prietenia alegerilor dela 11 Iulie 1937, creștinii români din Arad au expedit următoarea telegramă:

Istrate Micescu
Decanul Baroului de Ilfov
București

Preaslăvind isbânda românească a baroului de Ilfov, la alegerile de ieri, Asociația advocaților români din Arad vă felicită și vă dorește mulți ani

victorioși asupra străinilor și înstrăinaților.

Presedinte: Dr. Aron Petruțiu.
La aceasta, maestrul Istrate Micescu a binevoit a răspunde:

„Advocat Aron Petruțiu Arad
Mulțumindu-ți fie care ai răspuns apelului nostru printre cei dintâi, pentru felicitările primite, te rog a transmite mulțumirile noastre tuturor luptătorilor din Arad cari au fost cu gândul alături de noi în timpul luptei și s'au bucurat deopotrivă cu noi și de victoria dela 11 Iulie 1937.

Istrate Micescu”

Timișoara s'a înființat o direcție regională a arhivelor statului

Conducerea a fost încredințată d-lui dr. Ioachim Miloia

TIMIȘOARA, 18. — Ministerul educației naționale a înființat în localitate o direcție regională a arhivelor statului, pentru arhivele vechi ale Banatului. Conducerea acestei direcțiuni a fost încredințată d-lui Ioachim Miloia, doctor în științele istorice și specializat în arhivistică. Intreținerea localului și plata personalului acestei direcțiuni cad în sarcina primăriei municipiului Timișoara.

BULETIN INTERN

BUCUREȘTI, 17. — Cercul militar sunt mulțumite de felul cum guvernul a rezolvat problema armamentului. O mare parte din comenziile făcute au sosit în țară, urmând ca restul să fie încercat la marele din toamnă.

Guvernul este încă preocupat de revizuirea planului de înzestrare. Acest sens d. Gh. Tătărescu are în vedere consfătuiri cu conducătorii departamentelor în a căror sarcină este rezolvarea acestei probleme. Atât guvernul cât și cercurile militare au în vedere că până în toamnă revizuirea oștirii va fi desăvârșită.

După informații particulare s'au treisprezece șefi de organizații din partidul liberal, printre care: Leonte Moldoveanu, d. Bălășoiu și toți cari ar urma să fie parați dela șefie, vor cere categoric d-lui Dinu Brătianu, reîntregii partidului, prin revenirea d-lui George Brătianu și a amicilor săi. Astfel, trebuie să recunoaștem că este semnificativă declarația d-lui Brătianu, făcută ieri, prin care afirmă că ieșirea d-lui Dorobanțu nu trebuie decât să desăvârșească ideea reîntregirii, pentru reușita căreia încușul face serioase eforturi. d. Niculescu Dorobanțu a scris ziarului un comunicat desprind categoric „toate știrile ne-

devărate și tendențioase cari și au găsit ecou în unele ziare din Capitală, în legătură cu un comunitat inventat pe deantregul. Originea acestor știri fiind cunoscută și de natura să producă o confuzie și nedumeriri, dsa le dezavuiază cu energie”.

Ion Pillat: Potrete lirice

de Ion I. Pogana

Când acum câțiva ani, l am auzit pe poetul Ion Pillat vorbind la o întrunire electorală, am suferit o amară deziluzie. Nu fiindcă a cuvântat ca toți oratorii, ci pentru că m'a mirat prezența unui atât de subtil talent în mijlocul oamenilor politici și, mai ales, între agenții electorali.

Astăzi, parcurgând filele parfumate ale „Portretelei lirice” — decepția ar fi trebuit să-mi fie și mai mare, dacă vremea nu mi-ar fi schimbat convingerile politice de atunci și mi le-a schimbat în sensul necesității unei categorice afirmări a elementului etnic în toate manifestările culturale, sociale și politice.

Maestrul Ion Pillat, desi militază într'un partid liberal și deci individualist, prin definiție generos și primitor față de toți indivizii aparținând altor neamuri, își mărturisește caldă aderență față de tradiție și afirmă

Cât de deștepți suntem...

Pe ce străzi din Budapesta posedă palatele jupân Maurițiu Mairovitz — valorând milioanele grele, stoarse din avuția noastră națională și speculând prostia noastră proverbială

III

Veșnică valoarea palatului somptuos cumpărat de jupân Maurițiu Mairovitz, în anul 1929, pe str. Falk Miksa Nr. 2, 4 și 6 în Budapesta valorează circa 25.000.000 lei, dacă înmulțim cele 800.000 pengoe — la cât este evaluat de către cunoscătorii — cu numai 31 lei un pengoe; iar, de socotim un pengoe cu 35 lei — cum a avut de multe ori acest curs moneta ungară de când e proprietar de palate în Ungaria Maurițiu Mairovitz — valoarea impunătoarei clădiri se ridică la 28.000.000 lei.

A plătit încarnatul jidov-unguresc vr'un impozit statului nostru pentru câștigul imens ce i-a permis să-și cumpere o asemenea clădire?

Tot astfel îl întrebăm și pentru palatul al doilea, cumpărat tot la Budapesta, pe Pétervári Utza? Și acest palat atinge în valoare aproape pe cel dintâi, însă, proprietatea e trecută numai jumătate pe numele lui Maurițiu Mairovitz. Cealaltă jumătate a proprietății e transcrisă pe numele lui Antal András — directorul din Arad al întreprinderii Mairovitz — pe al lui Antal Emeric, frate-său, avocat din Timișoara; Spanyi, arhitect din Timișoara și pe numele funcționarei Irene Dröšler, dactilografă la firma Mairovitz în Arad.

Ce l-o fi determinat pe jupân Mairovitz să-i ia coasociați pe funcționarii săi și pe rudele lor? Nu cumva, Intrucât cei nu-miți dețin secrete ale fraudelor comise și de frică să nu-l denunțe i-a luat tovarăși la pa-

latul din Pétervári Utza?

A treia proprietate, cumpărată de Maurițiu Mairovitz numai pe numele său, în anul 1931, e frumoasa vilă dela Rozsádomb — lângă Budapesta — care valorează și aceasta circa 28.000.000 lei.

Am furnizat autorităților îndrituite să se sesizeze de cele ce denunțăm, date și cifre cari ar părea de domeniul fan-teziei. Și totuși, n'am spus

decât o parte din adevăr! De se vor face cercetări riguroase se va putea stabili lanțul întreg de banditisme săvârșite de jupân Mairovitz și complicității, cu pietrișul furnizat la C.F.R., cu exploatarea de păduri și prin sumedenia de evaziuni fiscale ce le-a făcut cu cinism original.

(Urmarea în numărul viitor)

Const. I. Ștefănescu

Consiliul de administrație C.F.R. a soluționat problemele de interes economic și apărare națională

BUCUREȘTI, 17. — În ședința consiliului de administrație al C.F.R.-ului care s'a ținut ieri la Brașov, s'au soluționat toate problemele privind lucrările de interes economic și apărarea națională.

În primul rând, chiar de luni încep lucrările pentru terminarea liniei Bumbesti— Livezeni.

Linia va fi terminată în 3 ani.

Tot acum vor începe lucrările pentru dublarea liniei Teiuș — Apahida. Dublarea se va executa de șase antreprize.

Din motive de apărare națională, s'a hotărît realizarea unei legături mai scurte între Transilvania și Maramureș. Consiliul de administrație C.F.R. ului a votat și un fond de 160 milioane pentru a comanda vagoane, de călători, vagoane care vor fi construite după cele mai moderne modele.

S'a mai fixat ca lucrările liniei Crasna—Huși să fie terminate până la 1 Septembrie 1937, iar cele dela Ilva—Vatra Dornei până la 1 Aprilie 1938.

Se urmărește aducerea Argeșului la București

BUCUREȘTI, 17. — Direcțiunea uzinelor comunale din București lucrează la planurile pentru lucrarea de aducere a Argeșului la București. Lucrările teoretice sunt destul de înaintate. După unele informațiuni s'ar fi renunțat la construirea imediată a uzinelor electrice dealungul canalului, ceace reprezintă o reducere însemnată a investițiilor. Proiectul redus ar urma să fie înfăptuit numai cu o investiție de 800 milioane lei în timp de 10 ani, anual 80 milioane lei.

lui, o traducere, fără nici o rădăcină adevărată” (pag. 134).

Și în altă parte: „Mișcările literare sunt ca firul unui fluviu al cărui debit total de apă îl dă sufletul național”...

Astfel s'a realizat mereu Ion Pillat în opera sa poetică, pe care o cunoaștem, totuși, mai puțin. De aici marea satisfacție spirituală că l am descoperit integral în „Portrete lirice” — cu această ideologie artistică pur naționalistă, excluzând din tezaurul cultural al unui popor invazia de pseudo-talente străine, ce alterează caracterul specific și valoarea adevărată a creațiunii acestuia.

Este o constatare ce ne face să privim cu alte vederi apariția d-lui Ion Pillat în viața politică, chiar dacă face parte sau ar face mâine — din ori care partid politic. La răspântia de azi a culturii și neamului românesc — o minte cu convingerile literare ale d-lui Ion Pillat — este un focar regenerativ de curente și idei sănă-

toase, tot mai mult reclamate de un popor la o asemenea încrușișare istorică de destin.

Purificarea culturii naționale de miasmele străinismului distractiv — cere cât mai numeroase condee critice ca cel de aur al d-lui Ion Pillat, deosebit de strălucitor și încântător în aceste admirabile „Portrete lirice”.

Și pentru că să nu pară prea personal și părtinitor în confesiunile sale, ca să nu fie ocuzat de o lipsă serioasă de documentare, d. Ion Pillat a scos în evidență, cu măiestrie și luciditate, cazul unor Cervantes, Goethe, Hugo, Baudelaire și alți mari lirici străini, din ultimele veacuri.

Analizându-le opera — d. Ion Pillat a făcut incursiuni biografice în viața fiecăruia, spre a-și argumenta toate observațiunile. A făcut apropieri și comparații între poezii aparținând mai multor neamuri — tot pentru a stabili o seamă de principii în sensul observațiilor menționate mai sus. (Continuare în pag. 2, col. 1-2)

Omul fatal: ...Traian Margan

Ce-au câștigat anchetatorii din „evaziunile fiscale” din județul Alba?

A luat șperț și d. inspector special dr. Ion N. Stan?

Cerem d. lui ministru de finanțe să ordone cercetări urgente — dar să trimită anchetator în care s'avem încredere — și ne obligăm să stăm la dispoziție cu toate datele ce posedăm ca adevărul întreg să iasă la lumină

Am publicat în extenso, în două numere consecutive întâmplarea dela Alba Iulia, privitoare la prelinsele „evaziuni fiscale” din județul Alba — pentru următoarele trei motive justificate:

Întâi, eram convinși de adevărul riguros ce se desprindea din cele scrise — întrucât știam și noi mai mult decât cele destăinuite în întâmplare.

In al doilea rând, am voit să ia cunoștință publicul și ministerul de finanțe de operațiunile banditești ale administratorului financiar Traian Margan, ale inspectorului special dr. Ion N. Stan și ale celorlalți complici cari au operat cu anchetarea prelinsele „evaziuni fiscale” din județul Alba, narate de alții — de cetățeni din Alba Iulia cari știu și

dânșii cum s'au făcut presiunile de estorcarea șperțurilor.

Și, în al treilea rând, am crezut că, până în cele din urmă se va rușina și Traian Margan — cetind ce-i spun și alții despre nerușinatele lui fapte. Adecă, își va cere mutarea și va pleca singur dela Alba Iulia — unde s'a făcut tot atât de odios ca la Lugoj și Timișoara.

Dacă se încăpățânează și vrea să braveze... vom începe abia acum destăinuirile senzaționale despre chipul cum au lucrat în asociație, el, inspectorul special dr. Ion N. Stan, subalternii aduși de acesta dela Brașov, împreună și cu un avocat din București — al cărui rol principal îl vom indica amănunțit la vreme.

Vom povesti, fără să menajăm pe cineva: Cum au fost jefuite cele zece societăți anonime din județul Alba?... Cum s'a tocmit banda cu o firmă, de a 2.000.000 lei — până a încasat numai o jumătate de milion, după o lună și ceva de tratative la Alba Iulia și la București?... Care este firma care a dat un milion de lei șperț și cine a dus milionul la București?...

(Urmarea în numărul de Marți 20 Iulie 1937).

Ion Pârvu

„Dinari turistici” pentru vizitatorii în Jugoslavia

Un comunicat al legăției jugoslave din București

BUCUREȘTI, 17. — Legația regală a Jugoslaviei anunță că Banca Națională a Jugoslaviei, pe baza deciziei ministerului de finanțe pentru favorizarea turismului, pune la dispoziția turiștilor străini „dinari turistici”, cari se pot procura în felul următor:

1. Dinarii turistici sunt puși în vânzare pentru devize libere exclusiv de Banca Națională pe baza cursului lirei sterline și numai prin instituțiile autorizate.
2. Instituțiile autorizate își pot procura dinarii turistici pe contul băncilor străine și institu-

țiunilor turistice și aceasta la un preț care să nu fie inferior de 250 dinari pentru o liră sterlină.

3. Instituțiile autorizate nu pot vinde dinarii turistici în mod direct turiștilor străini, căci dinarii turistici se pot procura numai în străinătate la instituțiile corespondente celor jugoslave autorizate.

4. Vărsământul dinarilor turistici se va face străinilor numai pe bază de pașapoarte până la 12.000 dinari de persoană și pe lună și aceasta în rate de 4000 dinari la 10 zile.

Catastrofa de cale ferată, dela Calcutta, a fost provocată de o mână criminală

CALCUTTA, 17. — Catastrofa de cale ferată dela Bitha se datorește unei mâini criminale. Autoritățile au descoperit că buloanele dela șine fuseseră scoase pe aproape o sută metri, în locul

unde s'a produs deraierea. Până acum au fost scoase 80 de cadavre și peste 60 de răniți. Mulți dintre răniți au murit în drum spre spital.

Protestele comitetului pentru apărarea Palestinei

BAGDAD, 17. — Manifestațiile de ieri, contra proiectului britanic de împărțirea Palestinei, s'au desfășurat în ordine. Comitetul din Irak pentru apărarea Palestinei, a adresat o telegramă

secretarului general al Societății Națiunilor, protestând contra proiectului britanic, care nu va putea fi primit niciodată de arabi.

Muncitorii portului Galați au declarat grevă

El cer majorarea salariilor cu 30 la sută

BUCUREȘTI, 17. — Din Galați se anunță, că muncitorii din portul Galați, în număr de 630, au declarat azi dimineață grevă. Ei se aflau încă de trei luni în conflict cu exportatorii, când au denunțat vechile contracte colective, urmând a încheia altele cu un por de salariu, de 30 la sută, conform indexului de scumpete.

Din cauza tergiversărilor continue, muncitorii au recurs la grevă. După amiază au început reconcilierii.

Greva decurge în perfectă liniște.

In bazinul portului se află nouă vase cari urmau să plece cu mărfuri spre orient.

BULETIN EXTER

CALCUTTA, 17. — Expresul Calcutta Lahore a deraiat în apropiere de gara Bitha. Cinci vagoane s'au răsturnat. S-au pierdut 200 de morți.

TOKIO, 17. — O schimbare importantă a atmosferei aici, cu privire la situația din nordul Chinei. Oamenii de stat au întrevădit dificultatea de a localiza conflictul chinez-japonez. În cazul când s'ar începe ostilitățile. Se crede că face toate eforturile pentru a se ajunge la o rezolvare pe calea diplomatică. In acest sens s'au dat noi instrucțiuni.

WASHINGTON, 17. — D. Hull, ministrul afacerilor străine, a declarat presei că o politică de stăpânire de sine se impune în domeniul internațional, cât și în cel național. Toate națiunile să se abțină dela a face uz de forță, atunci când urmărește lor, după cum ele trebuie să se abțină dela orice amestec în interne ale altor națiuni. Cu toate că d. Hull n'a menționat China și Japonia, aluzia pare clară.

D. Cordell Hull a adăugat că nu poate să fie ostilități în orice parte a lumii, fără ca ele să fie influențate într'un altul, interesele, drepturile și obligațiile Statelor Unite.

Ministrul de externe a subliniat apoi dorința de dezarmare a Statelor Unite cari sunt gata să reducă sau să sporească armate în proporție cu alte state.

BELGRAD, 17. — Uniunea radicală iugoslavă a exclus din partid pe deputații Janici și Lazarevici, cari, în comisia de votat contra ratificării concordatului cu Vaticanul.

CALCUTTA, 17. — In catastrofa de cale ferată dela Calcutta-Lahore au fost 100 morți și 200 răniți. Toți călătorii peni au scăpat neatinși.

VIENA, 17. — Tribunalul s'a pronunțat azi în procesul Renumitul bancher a fost condamnat la 18 luni închisoare grea, catul David a fost condamnat la un an, iar contabilul lui la 10 luni închisoare.

Știri și fapte din Arad

„Camera de muncă Arad, secția meserieșilor, aduce la cunoștință, din nou, meserieșilor patrioți că subscrierile de acțiuni la creditul meșteșugăresc se continuă până la data de 22 Iulie 1937.

Costul unei acțiuni este de 500 (cincisute) lei și acei ce subscriu sunt obligați a achita la casiera Camerei imediat 30%, din costul acțiunilor subscribe.

Inscrierile se fac zilnic în biroul secției meserieșilor patrioți din Arad Biv. Carol, Nr. 48 între orele 9-12 a m.

Gimnaziul „Iosif Vukobratovic” din Arad a fost transformat în liceu comercial și un liceu comercial din localitate.

In legătură cu această situațiune a școalelor din Arad, ținem să precizăm că, dintre cele teoretice acum în localitate, pentru a rămâne liceul „Moise Miculescu” iar în imediata apropiere a muna Aradul Nou, reînființăm secția română de la vechiul gimnaziu german.

Un eșec al naționalismului lor spanioli?

MADRID, 17. — Agenția „Havas” anunță că un puternic atac naționalist a fost deslănțuit la miezul nopții în sectorul Villa Nueva, dar s'a frânt de rezistența republicanilor.

Pierdetile naționaliste sunt foarte mari. Trupele generalului Franco, lăsat, în ultimele zile, să se lupte, mii de morți pe câmp de luptă.

ULTIMA ORĂ

Armata Japoniei este contra generalizării conflictului

TOKIO, 17. (Rador). — Un reprezentant al armatei a declarat agenției „Havas” că, în cazul unui război în China de nord, armata japoneză va încerca să evite generalizarea conflictului.

Japonezii nu vor depăși o oarecare linie după ce vor fi curățit China de nord.

Nu vor cădea în cursa guvernului din Nanking, care va încerca să i atragă într'o campanie contra Moscovei

Durata campaniei va fi de două luni, dacă chinezii vor rezista.

Războiul va fi mai mult un război feudal, în care adversarii vor căuta să lupte cât mai puțin posibil și să-și atingă scopurile prin negocieri care vor continua

și în timpul luptelor, nu numai aici, ci și pentru liniile de comunicație, pentru discutarea condițiilor păcii, rațiilor militare și conștientizarea faptelor care vor rezulta din soarta bătăliei de trupe.

S'au semnat tratatele navale anglo-german și anglo-sovietic

LONDRA, 17. — Astăzi de dimineață au fost semnate la Foreign Office tratatele navale anglo-germane și anglo-sovietice.

Se știe, că aceste tratate sunt

bazate pe tratatul tripartit din Londra și prevăd aderarea Germaniei și Rusiei la clauzurile calitative din tratatul de la Paris.

100.000 de soldați în nordul Chinei

SHANGHAI, 17. — Agenția chineză oficială, declară ca cinci divizii japoneze, cu un efectiv total de 100.000 de soldați au părăsit Japonia dela începutul

crizei. Cea mai mare parte din soldați au fost îndreptați în nordul Chinei.